

Resumé av föreläsningar och workshops på Nordiska konferensen på Färöarna 16-17/5 2019

Huvudföreläsning, 16/5, Maria Aarts, "The golden gift"

Inledningen av Nordiska konferensen på Färöarna gick av stapeln som sig bör, vi fick lyssna till Maria Aarts som pratade om sitt arbete över hela världen. Hon började med att berätta om det digitala arbete som utvecklats med hjälp av ett antal yngre personer hon träffat. Maria beskriver hur vi från olika generationer ser så olika på möjligheterna med den nya digitala världen. Maria själv var helt övertygad om att hennes budskap ska finnas i bokform men nu har hon tillsammans med den yngre generationen skapat en sida på nätet som heter Storypark. Här finns material samlat som föräldrar kan ta del av. Maria kallar det "Golden buttons" där man under olika knappar kan få kort information av olika slag gällande barns utveckling och behov av utvecklingsstöd. Det är kort information som var och en kan ta del av. Jag har efter Marias föreläsning försökt hitta fram till sidan på nätet. Skickar här med en länk som tar dig en bit på väg. Som jag förstod det kan man använda sig av sidan kostnadsfritt under två månader.

<https://blog.storypark.com/>

Vidare visar Maria olika klipp på barn och föräldrar men också klipp på återgivning där vi får se exempel på hur Marte Meoterapeuter/vägledare arbetar utifrån Marte Meo. Maria talar mycket om att låta bilden tala, att inte använda så mycket eget prat, för att ge föräldern en idé om vad barnet behöver. Hon pratar om att nicka och visa med kroppen och mimik att man är

med på det föräldern säger. Maria påtalar vikten av att tala om det man ser i bild är det viktiga.

Maria benämner utvecklingsstödet föräldern ger barnet som “The golden gift”, de ögonblick föräldern ger det stöd barnet behöver.

Vi får se film när en Marte Meoterapeut arbetar med en pappa med intellektuellt funktionshinder. Hon visar också film på en liten 5-årig pojke med flyktingbakgrund och hur terapeuten visar pojken film på då han interagerar med andra barn på förskolan.

Som alltid, när Maria talar om Marte Meo, blir vi i publiken fångade och tiden försvinner fort denna första dag av konferensen.

.Huvudföreläsning 16/5, Jytte Birk Sorensen, “ Från konflikt till kontakt”

Första dagen föreläste Jytte Birk, som är Marte Meo Supervisor och lektor i psykologi i Danmark. Jyttes föreläsning hade fokus på anknytningsteorin som hon beskriver som en teori om kärlek. Hon säger att ett barns dominerande anknytningsmönster är tydligt vid ett och ett halvt års ålder. Jytte förklarar att det viktigaste för ett barn är att bli “passet på (omhändertaget)” och “holdet av (älskat)”. Hon beskriver att barn som får för mycket utskällningar och för lite kärlek, utvecklar en otrygg anknytning. Jytte kopplar även anknytningsteorin till hjärnans utveckling och vad som händer vid trauma. Hon utbildar i vad som händer med barnet vid kriser och om vikten av att titta på samspelet. Jytte arbetar för att med hjälp av Marte Meometoden kunna förebygga och reducera den allt vanligare diagnostiseringen av barn och unga. Hon pekar på att framför att individualisera barns problem, istället titta på det relationella samspelet, som i sin tur främjar barnets sunda utveckling. Jytte visar Marte Meofilmer för att illustrera detta. Hon beskriver en undvikande “IPAD-anknytning”, där barn stänger av från mänsklig kontakt och även stänger ute andra. Jytte betonar vikten av att återuppta kontakten för utan mänsklig kontakt blir det ingen relation. Jytte hänvisar här till Peter Fonagy och mentaliseringsteorin.

Huvudföreläsning 17/5, Allan Stevn Bach, "Om att se den andra inifrån och sig själv utifrån- på video"

Andra dagen föreläste Allan Stevn Bach, (som förövrigt är gift med Jytte Birk Sorensen). Han är Marte Meo Supervisor och psykolog från Danmark. Allans tema är hur vetenskapen om mentalisering och neuroaffektiv utvecklingspsykologi kan göra videoanalyserna av film skarpare och hur vi därigenom kan bli ännu bättre på att stötta föräldrar och andra. Allan visar en del klipp som illustrerar detta. Han börjar med att prata om mentalisering och att konstatera att Marte Meometoden är en mentaliseringsmetod som ska stötta utvecklingen genom sk guidelines. Allan menar att det är viktigt att finna föräldrarnas sensitivitet och barnets potential och reglera den, vilket hjälper barnet att förstå sig själv. Han beskriver att mentaliseringen sker i två delar, genom kontakten och genom uppgiften som ex barnet får, vilket gör att barnet söker både kontakt och uppmärksamhet. Han tar ett exempel och beskriver hur viktigt det är för ett land att bli erkänt, annars existerar det inte. På samma sätt är det viktigt att erkänna barnets existens annars finns det inte. Ett barn som blir sett och bekräftat känner glädje, ro och lätthet, säger Allan. Detta är en beskrivning av mentalisering och intersubjektivitet, vilket innebär att bli förstådd och sedd. Allan gör en beskrivning kring hur barn ser på vuxna (som kan upplevas som kraftigt generaliserande), om barnet söker tillåtelse har det en undvikande anknytning och om barnet söker bekräftelse är det ambivalent anknutet. Allan använder sig i stor utsträckning av lekar med ord för att förklara vissa fenomen, ex beskriver han kjerlighedsgerningar som ytligare och Kjerlighedens gerningar som når djupare, detta är det svårt att få grepp om för en svensk, vilket gör vissa delar av föreläsningen svårtydbara.

Workshop 17/5 med Helene Ahnlund, “Välbefinnande hos vuxna med autism och intellektuell funktionsnedsättning”

Dag två av konferensen var jag och lyssnade på Helene och hennes föredrag hon höll om sitt arbete med vuxna personer med autism och intellektuell funktionsnedsättning.

Helena är logoped inom Vuxenhabiliteringen i region Skåne och ingår i ett team med olika professioner. Helene träffar i sitt arbete personer som arbetar med dessa brukare och har i sitt arbete fokus på hur personal kan se vikten av samspelet med brukarna i sitt dagliga arbete. Helene beskriver att man ofta överskattar förståelsenivån hos brukarna samtidigt som man underskattar vikten av att få sociala och emotionella behov tillfredsställda. Många av de brukare Helene träffar saknar det talade språket och det är också vanligt förekommande med syn- och hörselnedsättningar. Många av brukarna är helt beroende av sin omgivning, att någon viktig person kan se och förstå de behov brukaren har. I detta arbete har Marte Meo varit en viktig del. Till en början möttes den relationella betoningen i metoden en del motstånd hos personalen. På senare år har Helene sett en förändring till en mer positiv inställning och under workshopen fick vi ta del av filmmaterial från några av de brukare hon följt i sina Marte Meo-vägledaruppdrag

Workshop 17/5, Ingela Asp, Mona Zaidan Ali och Åse Pettersson, “Esterbedömning och Marte Meo”

Senare under dagen lyssnade jag på Ingela, Mona och Åse som arbetar inom Helsingborgs kommun. Ingela är förskollärare och arbetar som Marte meovägledare inom förskolan. Mona är socionom och Marte Meoterapeut och Åse är förskolechef. Tillsammans arbetar de i någor de kallar “Nya nycklar” som är en samverkan mellan socialtjänst och skola. De kallar det en “tidig samverkan för barnet”. I Nya nycklar kombinerar de Marte Meo med ett instrument som heter Esterbedömningar. Ester står för Evidensbaserad Strukturerad Bedömning av Risk och Skyddsfaktorer. Utifrån Esterbedömningen skapar man sig en bild av behovet hos barnet så man kan komma in med rätt insats i rätt tid. Eftersom både Ingela och Mona arbetar med Marte Meo är det viktigt att se när insatsen är aktuell och man kan då göra ett parallellt arbete i förskolan och hemmet.

Ingela och Mona beskriver mer ingående hur en Esterbedömning går till och vilka områden bedömningen täcker. Vi får se hur materialet ser ut och de kopplar detta till ett exempelärende med film. I ärendet vi fick följa handlade det om ett barn som är 3 år och har svårt med ilskebrott, sent tal, svårt med medkänsla och som inte följer lekutveckling på det sätt som kan förväntas av ett barn i denna ålder. Utifrån bedömningen filmas barnet både i hemmet och på förskolan. Under arbetets gång följs Esterbedömningen upp vid två tillfällen och man kan se en skillnad både i bedömningen och i barnets vardag utifrån film och föräldrars/pedagogers berättelser om barnet.

Det var en spännande föreläsning och vill man veta mer är jag säker på att Ingela och Mona gärna delar med sig av sina erfarenheter och kunskaper.

Workshop den 17 maj av Joshe Aarts, director: How to use the Marte Meo digital learning sets within daycare and school.

Josche är en elva år yngre syster till Maria som huvudsakligen arbetar med Marte Meo inom förskole- och skolvärlden. Josche börjar med att påtala betydelsen av barnets första tre månader, där “the first strong connection” mellan barn och förälder skapas.

Josche fokuserar därefter på tre huvudsakliga principer; **attentive waiting, following och naming**. Hon visar flera filmer med exempel, exempelvis med Mads som blir följd i sina egna initiativ av sin pappa och hur nöjd och trygg Mads blir genom att pappan följer honom och hjälper till genom att benämna och visa att hans initiativ är bra och fungerande och att få hjälp med alternativ om det går fel. Josche menar att barn genom att bli följda i sina egna initiativ hittar sin egen “**goldmine**” i magen, d.v.s att de redan tidigt lär sig att lita på sig själv och sina egna initiativ.

Josche visar ex film på en pojke som har Downs syndrom som blir följd genom sina ljud och som slutar med att han kan gå! Hon visar också film på Justus som går på förskolan och är ledsen och ensam och Mahmoud som har svårt att leka. Hon visar hur de får hjälp av personalen som benämner dem och vad de gör, vilket leder till att de får “playideas” och börjar leka med lera. Josche beskriver “**naming**” som “emotional feed for the belly” som gör att barnen får kontakt med sin “**goldmine** i magen”. Josche pratar också om vikten av “**leading**”. Hon visar ny film på Mads och hans pappa som visar hur lätt han acceperar ledning, beroende på att han tidigare har blivit följd i sina initiativ. Filmen visar hur han ska pappret av en kaka och när han inte klarar det, direkt gör som hans pappa visar honom. Josche poängterar vikten av att inte fråga om barnet kan göra en uppgift utan säga vad du vill att barnet ska göra. Josche pratar om tonåringar som är förvirrade och ex tappar bort saker som sin iphone, inte har fått tillgång till sin “**goldmine**”. Josche avslutar med att visa en film med ett barn som ska skala sparris, där hon visar att barnet som blivit sett och fått kontakt med den

vuxne sedan kan lära sig att fullt fokusera på sin uppgift, som här att skala sparris med en vass skalare. Joshe menar att om barnet inte lärde sig detta under de första två åren av sitt liv tar det längre tid att lära sig och att barnet behöver mycket hjälp med just, **attentive waiting, following and naming**, för att upptäcka sin egen “**goldmine**” i magen.

Workshop 17/5, Britt Eriksson och Veronica Kvick, “Samspelsfokuserat arbete kring barn med autismspektrumtillstånd”

Marte Meoterapeuterna Britt Eriksson och Veronika Kvick, från Strömstads kommun, berättar hur de arbetar hemma och på förskolan för att träna samspel och kommunikation. De betonar vikten av **central koherens**, dvs att skapa mening och sammanhang genom information från sina sinnen, för autistiska barn. I arbetet med detta fokuseras på att markera början och slut, uppmärksamhetsfokus, ett positivt ledarskap och att skapa ett gott emotionellt klimat. Britt och Veronika pratar även om **exekutiva funktioner**, dvs de utförande funktioner som krävs för att kunna planera sin tillvaro och för att starta, lösa och slutföra ett problem. De utgår även från **Theory of mind**, dvs förmågan att mentalisera och att skilja på sina egna och andras känslor.

Britt och Veronika beskriver att de arbetar på många olika sätt med barnen både i hemmet och förskolan. De arbetar exempelvis med föräldrastöd, handledning till förskolepersonalen, håller i nätverksmöten med familj och förskola, gör barngruppsobservationer, delar in barngruppen i ytterligare mindre grupperingar och gör handlingsplaner. De pratar även om olika former av bildstöd, exempelvis tecken som stöd “**TAKK**”, som är ett bildstöd som kan användas på IPADs vid överlämning från eller till förskolan. De beskriver hur viktigt det är med **KASAM**, dvs att de vuxna hjälper barnen så att tillvaron blir begriplig, meningsfull och hanterbar.

Britt och Veronika avslutar sin föreläsning på ett fint och genomtänkt sätt genom att säga att “Livet är som en bok, du kan inte ändra de sidor som redan är skrivna, men du kan börja på ett nytt kapitel. Här kan Marte Meo göra skillnad”.

